

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Till:

Stadsbyggnadskontoret
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE

2022-09-26

Angående granskningsförslag för Byälsvägen, Socialministern 1, Försvarsministern 1 och Handelsministern 1, Bagarmossen, Skarpnäck, dnr 2020-05367

Planförslaget innebär en förtätning av bebyggelsen på Byälsvägens södra sida och ett tillskott med 215 bostäder. Målsättningen är enligt planförslaget att Byälsvägen ska ”upplevas som en variationsrik stadsgata”.

Varje fastighet ska förses med ett lamellhus samt två punkthus, varav de sistnämnda placeras i fastigheternas/kvarterens hörn. Lamellhusen föreslås byggas samman med kvarterens två mittersta byggnader för att på så sätt sluta fastigheternas centrala gård. På lamellhusen centralt belägna portiker öppnar dessa mot gårdarna. Byggnaderna föreslås vidare ansluta till de befintliga byggnadernas höjd om fem våningar.

Samfundet S:t Erik ser gärna att gårdarna på Byälsvägen rustas och att trygghetsskapande åtgärder genomförs i området men menar att den föreslagna bebyggelsen tvärtemot planens intention att skapa ”en variationsrik stadsgata” riskerar skapa en ensidig och monoton miljö med långsgående lamellhus på ömse sidor om gatan. Byälsvägens norra sida utmärks av tre vånings lamellhus i tegel placerade i vägens längdriktning. Bebyggelsen sluter vägrummet och understryker färdriktningen. Södra sidans bebyggelse utgör en motsats eller en skarp kontrast genom loftgångshusens nord-sydliga orientering som öppnar gårdarna mot gatan.

Den föreslagna nya bebyggelsen med lamellhus längs med Byälsvägen och punkthus förstör nämnda kontrast och skapar ett enhetligt slutet gaturum. De centralt placerade portikerna på de föreslagna nya lamellhusen samt punkthusen i kvarterens hörn tillför dessutom en symmetri åt den nya bebyggelsen och åt gatan som är helt främmande för miljön som helhet.

Byälsvägens befintliga bebyggelse från 1970-talets början, såväl på dess norra som södra sida, är ett konsekvent genomfört och välbevarat exempel på modernistisk stadsplanering och arkitektur. Södra sidans tolv loftgångshus, ritade av Ernst Grönwall, kan till och med sägas utgöra exempel på brutalistisk bostadsarkitektur med sina loftgångar, sina trapphus i egna volymer samt den materialitet som fasadernas kalksandsten bidrar med. Trapphusens volymer är något förskjutna i förhållande till loftgångshuset och högre på grund av hisstoppen och äger en slutenhet och en volymbehandling av sällan skådad monumentalitet.

Trapphusens skulpturala karaktär och synlighet längs Byälsvägen samt den rytm de tolv trapphusvolymerna bidrar med utgör Byälsvägens mest karaktäristiska inslag och har ett stort miljöskapande värde. Den föreslagna bebyggelsen kommer skymma trapphusen och därmed omintetgöra gatans mest karaktärsfulla inslag.

Samfundet S:t Erik vill härigenom påtala den skada som den föreslagna bebyggelsen riskerar medföra och föreslår en sänkning av den föreslagna bebyggelsen med två våningar samt en översyn av den nya bebyggelsens gestaltning och placering för att undvika att gatan tillförs formelement som symmetri. Byälsvägens modernistiska karaktär äger redan den variationsrikedom som eftersträvas och nytillskott borde snarare framhäva denna än underminera den.

Samfundet S:t Erik avstyrker planförslaget i sin helhet.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Stina Hagelqvist
Styrelseledamot